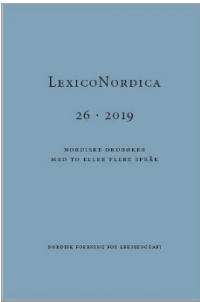

LexicoNordica

Titel:	Mindeord for Jens Axelsen	
Forfatter:	Lotte Follin	
Kilde:	LexicoNordica 26, 2019, s. 329-331	
URL:	https://tidsskrift.dk/index.php/lexn/issue/archive	

© 2019 LexicoNordica og forfatterne

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Mindeord for Jens Axelsen

Lotte Follin

Et helt liv i ordbøgernes tjeneste

Jens Axelsen blev født 22. februar 1928, og han døde 19. maj 2018. Han var dansk leksikografisk "grand old man", der ydede en uvurderlig indsats for ordbogsarbejdet i Danmark gennem sit mere end 50 år lange virke.

Han indledte sin ordbogskarriere som medarbejder på *Dansk-Engelsk Ordbog* ved Hermann Vinterberg og C.A. Bodelsen i 1955. Fra 1964 var han redaktør på Gyldendals røde *Dansk-Engelsk Ordbog* og *Engelsk-Dansk Ordbog* i mange udgaver samt forfatter til *Dansk-Engelsk Undervisning* og Gyldendals *Retskrivningsordbog*. Herudover bidrog han til mange andre af Gyldendals ordbogsudgivelser.

Han interesserede sig også for ordbøgernes historie, både leksikografisk og som dokumentation af samtiden, og det blev til *En rød klassiker* (Axelsen 1995), en levende skildring af dansk-engelsk ordbog gennem tiderne.

Han vedblev med at være hovedforfatter på de engelske ordbøger, indtil han fik undertegnede som redaktør i 2000, hvorefter han gradvis trak sig tilbage fra det daglige arbejde med ordbøgerne. Vi fejrede i 2005 hans 50-års jubilæum på Gyldendal, og *Dansk-Engelsk Ordbogs* 10. udgave fra 2007 var den sidste fra hans hånd.

En fremsynet ordbogsforfatter

Et kort forsøg på at redegøre for Jens Axelsens kvaliteter som ordbogsforfatter vil være utilstrækkeligt, for de var mange, så vi holder os til få eksempler.

Han var en indsigtfuld ordbogsforfatter med stor didaktisk viden fra sit virke som lærer, og det gav ham en knivskarp fornemmelse for, hvilken viden man kunne forudsætte hos brugeren. Han var en tidlig fortaler for, at ordbøger skulle kunne bruges uden instruktion i erkendelse af, at ingen læser brugervejledningen, og det derfor er afgørende, at brugeren møder den nødvendige information på den forventede plads.

Han var inkluderende, længe før det kom på mode. Brugeren skulle ikke møde uigennemskuelige grammatiske forkortelser, men gode eksempler, der illustrerede ordenes brug.

Eksemplets mester

Jens blev af både brugere og kolleger rost for sine gode eksempler, og det er fuldt fortjent. Leksikografer ved, at eksempler ofte – tilsigtet eller ej – afslører forfatterens idiosynkrasier, og for dem, der ikke har fornøjet sig med at læse alle Jens' eksempler, kan der afsløres to her.

Jens satte stor pris på sin ven og utrættelige informant i England, W. Glyn Jones. Så hvis et eksempel skulle illustrere noget særlig positivt, fandt man ofte en Dr. Jones indblandet.

Omvendt kunne han ikke fordrage ost, så hvis der var brug for at illustrere noget særlig negativt, var det ofte den sagesløse ost, der måtte holde for.

Mennesket Jens Axelsen

Jens var et varmt menneske, altid interesseret i nye bidragydere til ordbøgerne, studentermedhjælperne, og alle os i redaktionen. Han nød at komme til forlagets efterårsreception, hvor han morede sig meget med at spille diva, der forventede, at redaktøren agerede

skaffer og forsynede ham med lækkerier fra buffeten. Så fandt han en god plads i gården, hvor han holdt underholdende hof.

Han ville altid gerne med til den efterfølgende middag og en episode fra en af dem illustrerer både hans facon og store stolthed over ordbøgerne.

Vi havde bænket os som de første ved et 8-mandsbord, et ungt par nærmer sig forsigtigt, og den ene præsenterer sig som debuterende lyriker. Jens griber hans hånd med ordene, "Goddag, jeg hedder Jens Axelsen. Det er mig, der finansierer din udgivelse." Et eventuelt indtryk af arrogance fordampede hurtigt ved Jens' levende interesse for dem og deres litterære forhåbninger. Han var aldrig selvhævdende, men havde, hvad vi måske kan kalde det en ikke ubetydelig fornemmelse af eget værd – en fornemmelse, vi er mange, som deler. Da Jens fyldte 70, blev han da også hyldet af kolleger fra hele branchen med et sjældent fornøjeligt og informativt festskrift, *Elefant, se også myg* (Garde, Jarvad & Thomsen 1998).

Jens efterlader sig en kostelig arv i form af mange ordbøger, der vil bestå som pejlemærke for leksikografisk kvalitet længe endnu. Ud over sit professionelle bidrag vil han blive husket for sin varme og humor. Æret være hans minde.

Litteratur

Axelsen, Jens (1995): *En rød klassiker – Dansk-engelsk ordbog 1845-1995*. København: Gyldendal.

Garde, Anna, Pia Jarvad & Knud Troels Thomsen (1998): *Elefant, se også myg. Festskrift til Jens Axelsen*. København: Gyldendal.

Lotte Follin
sproglig konsulent; Jens Axelsens redaktør 2000-2007, Gyldendal Ordbøger
Kong Georgs Vej 13
DK-2000 Frederiksberg
lotte.follin@gmail.com